

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

151. pritaria savo Laikinojo komiteto tariamam CŽV vykdytam kalinių gabenimui ir neteisėtam kalinimui Europos šalyse tirti veiklai ir Komiteto pranešimui, pagal kurį 2007 m. vasario 14 d. Parlamentas priėmė atitinkamą rezoliuciją⁽¹⁾; ragina Europos Sąjungą ir valstybes nares kartu dirbti visais lygmenimis, kad dabar ir ateityje būtų išaiškinta ir pasmerкта asmenų ypatingojo perdavimo praktika; atsižvelgdamas į tai ragina (kaip nuspręsta 2007 m. rugsėjo mėn. plenariniame posėdyje) Komisiją pateikti Parlamentui pranešimą dėl atsakymų, gautų į jo 2007 m. liepos 23 d. laišką Lenkijos ir Rumunijos vyriausybėms, kuriame buvo prašoma pateikti išsamią informaciją apie šiose šalyse atliktų atitinkamų tyrimų išvadas, taip pat dėl visoms ES valstybėms narėms išsiųstos klausimų anketos, susijusios su teisės aktų dėl kovos su terorizmu rengimu, rezultatu;

*

* *

152. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių ir šalių kandidačių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinėms Tautoms, Europos Tarybai, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai ir šioje rezoliucijoje minėtą šalių ir teritorijų vyriausybėms.

(¹) OL C 287 E, 2007 11 29, p. 309.

ES rinkimų stebėjimo misijos: tikslai, praktika ir ateities uždaviniai

P6_TA(2008)0194

2008 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijų: tikslai, praktika ir ateities uždaviniai (2007/2217(INI))

(2009/C 271 E/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, ypač jo 25 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, 1990 m. Kopenhagoje ir 1999 m. Stambulo aukščiausio lygio susitikime (jame visos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO) priklausančios valstybės įsipareigojo į savo teritorijose vykstančius rinkimus kviešti tarptautinius stebėtojus, būtent Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro atstovus) patvirtintus ESBO įsipareigojimus,
- atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją ir Amerikos žmogaus teisių konvenciją,
- atsižvelgdamas į Tarptautinio rinkimų stebėjimo principų deklaraciją ir 2005 m. spalio 27 d. Niujorke Jungtinių Tautų priimtą Tarptautinių rinkimų stebėtojų elgsenos kodeksą,
- atsižvelgdamas į visus ES ir trečiųjų šalių susitarimus ir į šiuos susitarimus įtrauktas išlygas, susijusias su žmogaus teisėmis ir demokratija,
- atsižvelgdamas į ES sutarties 3, 6 ir 11 straipsnius ir EB sutarties 3, 177, 179 straipsnius ir 181 straipsnio a dalį,
- atsižvelgdamas į 2007 m. gruodžio 12 d. Strasbūre paskelbtą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1889/2006 dėl demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonės įsteigimo⁽²⁾ (Europos iniciatyva remti demokratiją ir žmogaus teises (angl. EIDHR),

(¹) OL C 303, 2007 12 14, p. 1.

(²) OL L 386, 2006 12 29, p. 1.

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į 2000 m. balandžio 11 d. Komisijos komunikatą dėl ES pagalbos rinkimų metu ir jų stebėjimo (COM(2000)0191),
 - atsižvelgdamas į 2001 m. kovo 15 d. Komisijos komunikatą dėl ES pagalbos rinkimų metu ir jų stebėjimo ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į ES gaires dėl rinkimų stebėjimo ⁽²⁾ ir ES gaires dėl rinkimų stebėtojų atrankos bendrųjų kriterijų ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į Tarybos dokumentą dėl pagalbos rinkimų metu ir jų stebėjimo ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2002 m. balandžio 25 d. rezoliuciją dėl Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos vaidmens skatinant žmogaus teises ir demokratizaciją trečiojoje šalyje ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į ES metinius pranešimus dėl žmogaus teisių,
 - atsižvelgdamas į savo metines ataskaitas žmogaus teisių pasaulyje klausimais,
 - atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio 21 d. AKR ir ES Jungtinės parlamentinės asamblėjos (JPA) rezoliuciją dėl rinkimų ir rinkimų procesų AKR ir ES šalyse ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į pirmininkų sueigos 2001 m. lapkričio 8 d. sprendimą, kuriuo remiantis sudaroma Rinkimų koordinavimo grupė ⁽⁷⁾, 2005 m. gegužės 12 d. sprendimą dėl įgyvendinimo nuostatų, reguliuojančių rinkimų stebėjimo misijas ⁽⁸⁾, 2006 m. rugsėjo 21 d. sprendimą dėl įgyvendinimo nuostatų, reguliuojančių delegacijų darbą ⁽⁹⁾, ir 2006 m. birželio 8 d. sprendimą dėl pagrindinių Europos Parlamento rinkimų stebėjimo delegacijų veiklos gairių ⁽¹⁰⁾,
 - atsižvelgdamas į ES rinkimų stebėjimo misijų išankstinius pranešimus ir baigiamąsias ataskaitas ir savo rinkimų stebėjimo delegacijų pranešimus,
 - atsižvelgdamas į Rinkimų koordinavimo grupės (angl. ECG) metinius pranešimus,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Vystymosi komiteto nuomonę (A6-0138/2008),
- A. kadangi rinkimai turi būti organizuojami pagal tarptautiniu mastu pripažintus standartus,
- B. kadangi Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje skelbiama, kad teisė slaptu balsavimu rinkti laisvai pasirenkamus atstovus periodiškai rengiamuose nesuklastotuose rinkimuose remiantis visuotinės ir lygios rinkimų teisės principu – tai teisė, kurią turi turėti visi piliečiai ir kuri taip pat įtvirtinta visose kitose pagrindinėse tarptautinėse ir regioninėse žmogaus teisių priemonėse bei yra pagrindinė tikros demokratijos sudedamoji dalis, kurią ES savo Sutartyse įsipareigojo gerbti,
- C. kadangi stebint rinkimus tvirtinama pagarba pagrindinėms žmogaus teisėms apskritai, ypač pilietinėms ir politinėms teisėms, ir skatinama jų apsauga; kadangi tikro demokratinio proceso metu privalo būti gerbiama žodžio laisvė ir laisva žiniasklaida, laikomasi teisinės valstybės principų, užtikrinama teisė steigti politines partijas ir varžytis dėl viešųjų pareigų, laikomasi nediskriminavimo principo ir visiems piliečiams užtikrinamos lygios teisės, taip pat užtikrinamos kitos pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės, kurias visos ESBO priklausančios valstybės įsipareigojo ginti ir gerbti,

⁽¹⁾ OL C 343, 2001 12 5, p. 270.

⁽²⁾ 1998 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas 9262/98 – PESC 157 – COHOM 6.

⁽³⁾ 1999 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas 8728/99 – PESC 165 – COHOM 4.

⁽⁴⁾ 2001 m. birželio 26 d. Tarybos dokumentas 9990/01 – PESC 236 – DEVGEN 103/COHOM 17.

⁽⁵⁾ OL C 131 E, 2003 6 5, p. 147.

⁽⁶⁾ OL C 58, 2008 3 1, p. 18.

⁽⁷⁾ PE 309/025/BUR.

⁽⁸⁾ PE 349/329/CPG/DEF.

⁽⁹⁾ PE 375/270/CPG/Rev1.

⁽¹⁰⁾ PE 375/117/CPG.

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

- D. kadangi tarptautinio rinkimų stebėjimo proceso metu siekiama įtvirtinti rinkimų proceso teisėtumą, didinti visuomenės pasitikėjimą rinkimais, užkirsti kelią sukčiavimui rinkimų metu, atskleisti sukčiavimo atvejus, jei tokių esama, ir juos nagrinėti, rengti pranešimus bei teikti rekomendacijas siekiant visiškai bendradarbiaujant su priimančiąja šalimi tobulinti rinkimų organizavimą visais aspektais, spręsti įvairius ginčus ir stiprinti žmogaus teisių apsaugą bei apskritai skatinti demokratiją,
- E. kadangi stebėti rinkimus naujose demokratinėse ir besivystančiose demokratijos valstybėse yra ES prioritetas, o tai akivaizdžiai įrodo, kad ES išsipareigojusi padėti naujoms demokratinėms ir demokratijos siekiančioms valstybėms kurti tvirtas demokratines institucijas,
- F. kadangi pagal 1999 m. balandžio 1 d. Strasbūre priimtą AKR ir ES JPA rezoliuciją dėl AKR ir ES bendradarbiavimo ir dalyvavimo AKR šalių rinkimų procesuose bei Jungtinės asamblėjos vaidmens⁽¹⁾ siekiant pagrindinio ES plėtros politikos tikslo – mažinti skurdą – reikia užtikrinti, kad veiktų aktyvioji demokratija ir kad vyriausybės būtų atsakingos bei nekorumpuotos,
- G. kadangi pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytą Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimą⁽²⁾ (Kotonu susitarimas) AKR šalių ir ES partneryste siekiama aktyviai remti žmogaus teisių puoselėjimą, demokratizacijos procesus, skatinti, kad griežčiau būtų laikomasi teisinės valstybės principų, ir skatinti tinkamą valdymą,
- H. kadangi 2005 m. Jungtinės Tautos paskelbė Tarptautinio rinkimų stebėjimo principų deklaraciją ir patvirtino Tarptautinių rinkimų stebėtojų elgsenos kodeksą, ir jiems pritarė Komisija ir Parlamentas bei kitos 32 tarptautinės vyriausybės ir nevyriausybės organizacijos,
- I. kadangi šioje deklaracijoje įtvirtinti principai apima visapusiško taikymo, savarankiškumo ir nešališkumo, skaidrumo ir viešumo, profesionalumo, analizės ir konsultacijų, pagarbos priimančiosios šalies suverenitetui (įskaitant reikalavimą gauti kvietimą stebėti rinkimus) ir įvairių stebėtojų organizacijų bendradarbiavimo principus bei principą nepripažinti rinkimų procesų teisėtumo, jei akivaizdu, jog įvykę rinkimai nedemokratiški,
- J. kadangi po to, kai 2000 m. balandžio mėn. 11 d. buvo patvirtintas minėtasis Komisijos komunikatas, daugiau negu 50 ES rinkimų stebėjimo misijų buvo išsiųsta į 32 Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos šalis; kadangi keista, jog į pietines Viduržemio jūros regiono šalis išsiųsta daug mažiau ES rinkimų stebėjimo misijų,
- K. kadangi pagal EIDHR kiekvienais metais ES rinkimų stebėjimo misijoms skiriama daugiau nei 30 mln. eurų,
- L. kadangi tam tikros šalies, kurioje vyko rinkimai, demokratiškai išrinktas parlamentas nėra svarbi institucija, jei parlamentui nėra suteikta pakankamai įgaliojimų ir jis priklausomas nuo vykdomosios valdžios,
- M. kadangi ateityje reikės spręsti kelias svarbias ES rinkimų stebėjimo srities problemas, susijusias, pvz., su didėjančia elektroninio balsavimo svarba,
- N. kadangi minėtasis 2000 m. balandžio mėn. 11 d. Komisijos komunikatas – tai ženklas, kad pasikeitė ES požiūris į rinkimų stebėjimą, nes šiame komunikate išdėstyta išsami metodologija, kuri apima visą rinkimų procesą nuo priešrinkiminio laikotarpio iki laikotarpio po rinkimų ir kurią pritaikius, kaip paaiškėjo, pasiekta gerų rezultatų ir dėl to ES tapo lyderės pozicijas užimančia tarptautinio rinkimų stebėjimo srities veikėja,
- O. kadangi siųsti ES rinkimų stebėjimo misijas yra svarbiausia ES užsienio politikos sritis ir kadangi tai kartu su pagalba rinkimų metu yra pagrindinė priemonė rinkimams remti, kuri yra ES išsipareigojimo plėtoti su demokratija, vystymusi ir taika susijusias vertybes dalis,

(1) OL C 271, 1999 9 24, p. 57.

(2) OL L 317, 2000 12 15, p. 3.

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

- P. kadangi rinkimai sėkmingai gali vykti tik tuomet, jei visuomenei ilgą laiką diegiamos demokratinės vertybės, atsižvelgiant į tai, kad reikia siekti Europos masto susitarimo dėl demokratijos skatinimo, įskaitant rinkėjų ir visuomenės švietimą, ryžtingą priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, jog gerbiamos žmogaus teisės, įgyvendinimą, nepriklausomos ir pliuralistinės pilietinės visuomenės kūrimą bei įstatymų leidžiamosios ir vykdomosios valdžių atskyrimą,
- Q. kadangi rinkimų stebėjimas – tai ilgalaikis procesas, kurį sudaro trys dalys: priešrinkiminis laikotarpis, rinkimų diena ir porinkiminis laikotarpis, ir kadangi kiekvieną laikotarpį reikia nagrinėti kruopščiai ir nešališkai remiantis informacija, gauta iš pirmųjų šaltinių,
- R. kadangi per šiuos tris laikotarpius stebėseną gali atlikti įvairūs stebėtojai, tačiau būtina užtikrinti, kad vieno iš jų veikla papildytų kito veiklą ir kad jų veikla gerai derėtų,
- S. kadangi tai, kad Parlamento nariai ir buvę Parlamento nariai stebi rinkimus, yra neginčijamai naudinga ir papildo ES rinkimų stebėjimo misijų teikiamą naudą, vis dėlto jie patys vieni negali griežtai vertinti rinkimų proceso,
- T. kadangi Parlamentas atlieka pagrindinį vaidmenį ES rinkimų stebėjimo misijose, nes Europos Parlamento narys skiriamas vyriausiuoju stebėtoju ir dažniausiai EP narių rinkimų stebėjimo delegacija yra visiškai įtraukiama į ES rinkimų stebėjimo misiją,
- U. kadangi tolesni ES rinkimų stebėjimo misijų veiksmai turi būti nuoseklesni ir išsamesni – ir techniniu, ir politiniu lygmeniu,
- V. kadangi net jei labai svarbu išlaikyti principą, kad vykdant ES rinkimų stebėjimo misijas turi būti sudarytos sąlygos nešališkai ir nuodugniai vykdyti užduotis užtikrinant jose dirbančių asmenų saugumą, ES neturėtų nutylėti atvejų, kai per rinkimus tokių sąlygų nesudaroma,
1. patvirtina savo pasiryžimą prisidėti prie demokratinių procesų stiprinimo ir dažniau stebėti rinkimus, tolesnius po rinkimų ES stebėjimo misijų veiksmus ir ugdyti parlamentinius gebėjimus;
 2. mano, kad tai, jog rengiami rinkimai, negali būti laikoma vieninteliu absoliučiu demokratijos požymiu, vis dėlto tai turi teigiamų pasekmių demokratizacijos procesui, jei matavimo vienetu laikoma gerėjanti pilietinių laisvių padėtis, tuo atveju, jei užtikrinamas politinis pliuralizmas, susirinkimų laisvė ir laisvė jungtis į asociacijas, laisvė reikšti savo mintis, vienodos galimybės naudotis žiniasklaida, slaptas balsavimas ir pagarba žmogaus teisėms;
 3. pabrėžia, kad pirmenybę reikėtų toliau teikti rinkimų stebėjimui naujose demokratinėse ir besivystančiose demokratijos valstybėse, nes būtent šios valstybės gauna daugiausia naudos iš tarptautinio rinkimų stebėjimo ir po to pateikiamų rekomendacijų;
 4. apgailestauja, kad vis dar nesama bendros visa apimančios ES strategijos demokratijai remti, ir ragina visas ES institucijas ir valstybes nares toliau dėti pastangų, kad būtų įmanoma priimti šią strategiją; šiuo požiūriu ragina visas ES institucijas ir valstybes nares siekti Europos susitarimo dėl demokratijos;
 5. turėdamas tai mintyje, mano, kad rinkimų stebėjimas – tai tik pirmasis žingsnis demokratijos link ir jį reikia papildyti kitais, tinkamai finansuojamais veiksmais ir porinkiminėmis priemonėmis demokratijai remti, ypač teikiant paramą nacionalinių parlamentų gebėjimų ugdymui, politinėms partijoms, valstybės tarnyboms, nevyriausybinėms veikėjams ir pilietinei visuomenei ir skatinant pagarbą žmogaus teisėms ir tinkamą valdymą; taigi pageidauja išlaikyti Komisijos patvirtintą EIDHR ES rinkimų stebėjimo misijoms skirtą 25 proc. biudžeto viršutinę ribą per visą septynerių metų 2007–2013 m. finansinės perspektyvos laikotarpį; ragina Komisiją savo biudžete numatyti asignavimų pasirengti rinkimams, įskaitant vietinių rinkimų stebėtojų mokymą, rinkėjų švietimą, taip pat kitus veiksmus, būtinus siekiant ilgam laikui įtvirtinti laisvus ir sąžiningus rinkimus;
 6. reiškia pagarbą ESBO Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biurui (angl. ODIHR), kurio novatoriškas darbas padarė didelę įtaką ES rinkimų stebėjimo metodikai;

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

7. palankiai vertina stebėtojų iš trečiųjų šalių, tokių kaip Šveicarija, Norvegija ir Kanada, dalyvavimą ES rinkimų stebėjimo misijose;
8. dar kartą patvirtina, kad ODIHR rinkimų stebėjimo misijos, siunčiamos į ESBO teritoriją, atlieka labai svarbų vaidmenį, nes į šia teritoriją ES paprastai nesiuočia rinkimų stebėjimų misijų; geria ODIHR už kokybiškai atliekamą darbą ir dėliaugiasi, kad jis laikosi aukštų skaidrumo ir nepriklausomumo standartų; reiškia susirūpinimą dėl kai kurių ESBO priklausančių valstybių, kurios abejoja ODIHR įgaliojimais ir dėl to kenkiama jo misijų veiksmingumui, finansavimui ir nepriklausomumui, pareiškimų ir veiksmų; ragina ESBO priklausančias valstybes ir Europos Vadovų Tarybą remti nuostatą, kad ODIHR yra pagrindinė rinkimų stebėjimo organizacija ESBO teritorijoje; ypač smerkia tai, kad tam tikros ESBO priklausančios valstybės neseniai pradėjo riboti ES rinkimų stebėjimo misijų trukmę, taip pat atsisako stebėtojams išduoti vizas arba delsia jas išduoti, taigi tapo nebeįmanoma ODIHR vykdyti savo įgaliojimų;
9. atkreipia dėmesį į rinkimų stebėjimo misijų, siunčiamų į ESBO teritoriją, kartu su ESBO ir (arba) ODIHR, ESBO Parlamentine Asamblėja, Europos Tarybos Parlamentine Asamblėja ir, kai reikia, NATO Parlamentine Asamblėja, pridėtinę vertę; mano, kad ir toliau reikėtų dalyvauti šiose misijose ir net didesniu mastu; pabrėžia, kad labai svarbu politiniu lygmeniu kruopščiai koordinuoti dalyvaujančių subjektų veiklą, ypač siekiant jų vertinimo tikslumo, nepriklausomų standartų laikymosi, ilgalaikių stebėtojų išvadų ir viešųjų pareiškimų atitikties;
10. dėliaugiasi svarių ES rinkimų stebėjimo misijų indėliu stiprinant demokratinius procesus, didinant pagarbą žmogaus teisėms, pagrindinėms laisvėms, geram valdymui ir teisinei valstybei, ypač stiprinant rinkimų procesus visame pasaulyje;
11. primena 2007 m. rugsėjo 11 d. vykusio Europos Komisijos ir Europos Parlamento seminaro išvadas, kuriose nurodoma, kad ES rinkimų stebėjimo misijos dėl priežasčių, susijusių su metodologija, tapatumu ir regimumu, privalo tęsti savo veiklą neatsižvelgiant į kitų tarptautinių ir nacionalinių stebėtojų veiklą; mano, kad tai vis dėlto nekliudo nuolat ir glaudžiai bendradarbiauti su kitomis toje šalyje esančiomis stebėjimo organizacijomis, taip pat nekliudo toliau teikti ES paramą siekiant ugdyti nacionalinių ir regioninių stebėjimo organizacijų gebėjimus;
12. pabrėžia, kad ES metodika taikoma sėkmingai, bet ragina Komisiją toliau ją tobulinti ir atnaujinti įtraukiant nustatytos gerosios patirties pavyzdžius ir atkreipiant dėmesį į naujus iššūkius;
13. pabrėžia, kad ši sėkmė lėmė, jog ES tapo tarptautinio rinkimų stebėjimo srities lydere, ir tai, kad ES rinkimų stebėjimo misijų dėmesys sutelktas į profesionalumą, yra svarbi priežastis, dėl kurios esama daug itin kvalifikuotų ir patyrusių rinkimų ekspertų; pabrėžia, kad labai svarbu aktyviai telkti ir apmokyti naujus stebėtojus, siekiant užtikrinti ES rinkimų stebėjimo kompetenciją; taigi, pabrėžia, kad profesionali ES rinkimų stebėjimo misijų veikla yra reikšmingas ES įnašas įtvirtinant tinkamą supratimą apie įvairias demokratinio rinkimų proceso dalis; šiuo požiūriu mano, kad reikėtų atsižvelgti į buvusių Europos Parlamento narių, trumpiau ar ilgiau dirbusių stebėtojais, patirtį;
14. ragina Komisiją imtis atitinkamų priemonių siekiant toliau skatinti tinkamą pilietinės visuomenės organizacijų ir vietos stebėtojų dalyvavimą rinkimų procesuose;
15. pabrėžia, kad svarbu, jog ES trumpam ir ilgam laikotarpiui siunčiami stebėtojai susilaikytų nuo bet kokio elgesio, kurį vietos gyventojai galėtų suvokti kaip globėjišką, rodantį viršenybę arba nepagarbą vietos kultūrai; turėdamas tai mintyje, mano, kad prireikus ES stebėtojai turėtų dirbti kartu su vietos stebėtojais;
16. pritaria nustatytai gerai veikiančiai EP narių skyrimo ES rinkimų stebėjimo misijų vyriausiais stebėtojais tvarkai, ragina stengtis, kad skyrimo tvarka būtų aiški ir skaidri, siekiant užtikrinti pasitikėjimą vyriausioju stebėtoju ir pabrėžia, kad stebėtojai visą įgaliojimų laiką glaudžiai bendradarbiautų su Komisija ir kitomis ES institucijomis, turėtų visuomet išlaikyti aiškų ir tiksliai apibrėžtą nepriklausomumą ir jiems neturi būti trukdoma dirbti;
17. pritaria patvirtintai lyčių lygybės politikai, kuri yra šios metodikos dalis ir kuria vadovaujantis atrenkami stebėtojai, įskaitant vyriausiąjį stebėtoją, neatsižvelgiant į misijos sudėtingumą;

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

18. mano, kad šalies, kurioje vyksta rinkimai, kalbos mokėjimas (pvz., Bolivijoje – ispanų kalbos) turėtų būti pagrindinis stebėtojų skyrimo kriterijus, nes stebėtojai, galintys tiesiogiai bendrauti su vietos gyventojais, gali lengviau suprasti tos šalies socialinę ir politinę padėtį;
19. mano, kad prieš rinkimus stebėtojai turėtų susitikti ne tik su kandidatais ir rinkimų komisijos nariais, bet ir su kitomis šalies, kurioje vyksta rinkimai, gyventojų grupėmis;
20. dėliaugiasi patirtimi, kurios įgijo, jo rinkimų stebėjimo delegacijos, kurios yra ES rinkimų stebėjimo misijų struktūros dalis, ir kurių dalyvavimas naudingas ES rinkimų stebėjimo misijoms, nes didėja jų išvadų teisinė svarba ir jos tampa labiau pastebimos ir priimtinesnės, bet pabrėžia, kad šių išvadų patikimumas priklauso nuo to, kaip griežtai metodika taikoma per visą stebėjimo procesą;
21. teigiamai vertina tai, kad Buvusių Europos Parlamento narių asociacija kartu su Buvusių Kanados parlamento narių asociacija ir Buvusių JAV Kongreso narių asociacija įsteigė Tarptautinį rinkimų stebėtojų institutą (angl. IEMI); pažymi, kad IEMI nariai stebėjo daug rinkimų, taip pat pažymi, kad dabartiniai Europos Parlamento nariai vieną dieną taps buvusiais nariais ir kad jų patirtis bus neįkainojama toliau plėtojant demokratiją;
22. ragina visus rinkimų stebėjimo delegacijose dalyvaujančius Europos Parlamento narius ir toliau vadovautis tokioms delegacijoms nustatytais gairėmis; pabrėžia tarptautinių rinkimų stebėtojų elgsenos kodekso svarbą, kuris taip pat taikomas ir Europos Parlamento nariams;
23. pripažįsta, kad buvo nemažai atvejų, kai Europos Parlamento rinkimų stebėjimo delegacijoms trūko žmonių, ir mano, kad tokiais atvejais žmonių trūkumo problemą būtų galima spręsti įtraukiant buvusius Europos Parlamento narius; ragina atitinkamas Europos Parlamento politines institucijas pasinaudoti šiuo pasiūlymu;
24. pabrėžia, kad politinių frakcijų stebėtojų delegacijos neatstovauja Parlamentui, ir ragina šias delegacijas susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, kurie galėtų pakenkti oficialių Europos Parlamento rinkimų stebėjimo delegacijų ir ES rinkimų stebėjimo misijų patikimumui ir regimumui;
25. pažymi, kad ES institucijų veiklos ir Komisijos veiklos koordinavimas apskritai turėtų būti vertinamas teigiamai; tačiau apgailestauja, kad kai kuriais atvejais jam taip pat labai trūko sanglaudos, siūlo jį toliau tobulinti;
26. pabrėžia, kad ypač svarbu derinti visų ES rinkimų stebėjimo misijų parengtus viešuosius pareiškimus, susijusius su ES rinkimų stebėjimo misijų išvadomis, taip pat svarbu nedaryti jokių pareiškimų tol, kol ES rinkimų stebėjimo misija nepaskelbė savo išankstinio pranešimo, ir pabrėžia, kad spaudos konferencijos labai svarbios siekiant regimumo bei patikimumo, nes jų metu išankstiniai pranešimai pristatomi pirmą kartą; ragina pranešimus spaudai ir išvadas skelbti pagal tvarkaraštį, kuriame būtų atsižvelgiama į tų šalių, kuriose vyko rinkimai, vietos aplinkybes;
27. siekdamas gerinti Parlamento ir Tarybos santykius, siūlo nustatyti, kad Taryba privalo dalyvauti Rinkimų koordinavimo grupės posėdžiuose ir Parlamentui suteikti stebėtojo statusą Tarybos Žmogaus teisių darbo grupės (angl. COHOM) posėdžiuose;
28. ragina Komisiją derybų dėl asociacijos susitarimų ar strateginės partnerystės metu svarstyti galimybę stebėti rinkimų procesus Viduržemio jūros regiono pietų šalyse ir Artimųjų Rytų šalyse;
29. mano, kad vis dar yra svarbių neišspręstų problemų, kurios susijusios su efektyviais ir į rezultatus orientuotais tolesniais veiksmais, kurių bus imamasi po ES rinkimų stebėjimo misijų, ir kad į jas reikėtų sutelkti dėmesį, taip pat mano, kad reikėtų atskirti tolesnius techninio ir politinio pobūdžio veiksmus, kurių visais lygmenimis turėtų imtis ES institucijos ir valstybės narės;
30. mano, kad reikia nuodugniai tirti, kaip įgyvendinamos ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijos, ypač tuomet, kai neteikiama pagalbos rinkimų metu;

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

31. pageidauja, kad visos ES institucijos, ypač Taryba ir valstybių narių vyriausybės, ES rinkimų stebėjimo misijų išvadas ir rekomendacijas aptartų politinių dialogų su susijusiomis šalimis metu ir jas įtrauktų į savo demaršus, deklaracijas, rezoliucijas pareiškimus ir tolesnius veiksmus;
32. ragina, ypač Komisiją, įtraukti ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijas į visus veiksmų planus, skirtus Europos kaimynystės politikos programoje dalyvaujančioms šalims, į kurias siunčiamos ES rinkimų stebėjimo misijos;
33. ragina Komisiją visapusiškai ir ilgą laiką naudotis šiomis rekomendacijomis atsižvelgiant į šalių strateginių dokumentų ir (arba) metinių veiksmų programų rengimo struktūrą pagal Europos plėtros fondo ir ES išorinių finansinių priemonių nuostatas, ypač laikantis 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1905/2006, nustatančio vystomojo bendradarbiavimo finansinę priemonę ⁽¹⁾ ir 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1638/2006, išdėstančio bendrąsias nuostatas, kurios nustato Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę ⁽²⁾;
34. smerkia tai, kad praeityje būta atvejų, kai vyravo įprastinis požiūris į šalis, kurių rinkimų procesą ypač kritikavo ES rinkimų stebėjimo misijos, kita vertus, apgailestauja, kad ES ne visus demokratinius rinkimus pripažįsta teisėtais, ir mano, kad toks nenuoseklumas kenkia trapiam šių šalių demokratijos idėjai ir ES įvaizdžiui;
35. ragina Komisiją atidžiai įvertinti kiekvienos ES rinkimų stebėjimo misijos rezultatus, įsisavinti jų metu įgytą patirtį, o baigiamuosiuose pranešimuose aiškiai išdėstyti kiekvienos ES rinkimų stebėjimo misijos metodinius trūkumus; be to, ragina Komisiją stengtis užtikrinti, kad, pasibaigus rinkimų procesui, nebūtų abejojama demokratiniiais ES rinkimų stebėjimo misijų pasiektais rezultatais (kaip antai metodika, techninė patirtis, biudžeto priemonės, rinkimų struktūra ir t. t.) arba jie nebūtų sunaikinti;
36. pageidauja, kad Komisija nagrinėtų galimybę siūsti specialias rinkimų stebėjimo misijas, kurios stebėtų tam tikrus pagrindinius rinkimų procesų aspektus, pvz., rinkimų teisinio pagrindo sudarymą, rinkėjų registraciją ir po rinkimų pateikiamus skundus ir apeliacijas, kuriuos tam tikrais atvejais ES rinkimų stebėjimo misijų ataskaitos apima nevisapusiškai;
37. siūlo, pradėti politinį dialogą tais atvejais, kai neįgyvendinama ES rinkimų stebėjimo misijų rekomendacijų;
38. atsižvelgdamas į pateiktą pasiūlymą, mano, kad Europos Parlamentas turi dalyvauti naujo parlamento, kurio rinkimai buvo stebimi, pirmajame posėdyje, ir kad su šiuo išrinktu nauju parlamentu turi būti glaudžiau bendradarbiaujama;
39. rekomenduoja, siekiant nuolat stiprinti demokratiją, teisinę valstybę ir tinkamą valdymą, rengti apibrėžtą naujų ir demokratiškai išrinktų parlamentų rėmimo strategiją;
40. atsižvelgdamas į šį tikslą, siūlo, kad Europos Parlamentas ištirtų pagalbos, teikiamos, kad išrinkti nauji parlamentai galėtų vykdyti savo veiklą, būdus ir priemones, itin daug dėmesio skiriant pagalbai besivystančių šalių parlamentams;
41. siūlo Komisijai parengti kitų rinkimų procesų stebėjimo priemonių, skirtų tiems atvejams, kai neįmanoma išsiųsti visaverčių ES rinkimų stebėjimo misijų; ragina Komisiją ir Tarybą būti pasirengusias laiku paskelbti griežtus viešus pareiškimus dėl tokiomis aplinkybėmis vykstančių rinkimų;
42. tolesnių techninio pobūdžio veiksmų klausimu laikosi nuomonės, kad rinkimų pagalba – tai būtinas ilgalaikis strateginis įsipareigojimas per visą rinkimų ciklą, kuria geriausiai papildoma ES rinkimų stebėjimo misijų veikla, ir mano, kad ypatingą dėmesį derėtų kreipti į rinkimų valdymo organų nepriklausomumą ir teisėtumą, taip pat į paramą sudarant nuolat veikiančias, o ne *ad hoc* rinkimų komisijas;

⁽¹⁾ OL L 378, 2006 12 27, p. 41.

⁽²⁾ OL L 310, 2006 11 9, p. 1.

2008 m. gegužės 8 d., ketvirtadienis

43. pabrėžia, kad Parlamentas, kaip demokratiškai išrinkta Europos institucija, atliks ypatingą vaidmenį imantis tolesnių politinio pobūdžio veiksmų, kurie susiję su ES rinkimų stebėjimo misijomis, ypač ugdant parlamentinius gebėjimus;
44. ragina nuodugniai apsvarstyti, kokios papildomos naudos būtų gauta, turint mintyje ES išorės veiksmus ir atsižvelgiant į kitų nacionalinių ir tarptautinių rinkimų stebėjimo misijų patirtį, jei Europos Parlamentas ir AKR šalių parlamentų delegacijos ir misijos konsultuotųsi, bendradarbiautų ir dalytųsi žiniomis, kai tai įmanoma įgyvendinti praktiškai; siūlo įgyvendinant naująją ES ir Afrikos strategiją sudaryti darbo grupes, kurių tikslas būtų sudaryti sąlygas Afrikos Sąjungos partneriams pasinaudoti rinkimų stebėjimo srities kompetencija ir patirtimi, kaip Europos Sąjunga pasinaudojo Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro ir ESBO darbo metodais ir patirtimi;
45. ragina nagrinėti sąlygas, kuriomis galėtų būti sudaromos trumpalaikės bendros rinkimų stebėjimo delegacijos, į jas įtraukiant partnerių, t. y. AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos, Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių parlamentinės asamblėjos (EMPA) ir Europos ir Lotynų Amerikos šalių parlamentinės asamblėjos (EUROLAT), narių;
46. rekomenduoja, kad rinkimams vykstant ES teritorijoje kartkartėmis būtų organizuojamos bendros AKR ir ES stebėtojų misijos;
47. mano, kad elektroninis balsavimas jau dabar yra svarbi rinkimų proceso dalis ir kad jo svarba vis didės, taigi atsiras ir naujų sukčiavimo rinkimuose būdų; ragina Komisiją imtis atitinkamų priemonių, kad būtų galima patikimai stebėti tokį balsavimą, ir siekiant šio tikslo rengti tinkamus stebėtojų mokymus;
48. ragina Europos Parlamentą patvirtinti metinę ES rinkimų stebėjimo misijos ataskaitą;
49. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkams, Viduržemio jūros regiono valstybių parlamentinės asamblėjos (EMPA) pirmininkams ir Europos ir Lotynų Amerikos šalių parlamentinės asamblėjos (EUROLAT) pirmininkams, taip pat Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos pirmininkui, ESBO parlamentinės asamblėjos pirmininkui ir Demokratiškos institucijų ir žmogaus teisių biuro vadovui.

Prekybos ir ekonominiai santykiai su Pietryčių Azijos šalimis (ASEAN)

P6_TA(2008)0195

2008 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl prekybos ir ekonominių santykių su Pietryčių Azijos šalių asociacija (ASEAN) (2007/2265(INI))

(2009/C 271 E/04)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl abipusių prekybos derybų, ypač į 2007 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl prekybos ir ekonominių santykių su Korėja ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į ASEAN 2007 m. lapkričio 20 d. chartiją, pasirašytą Singapūre vykusio 13-ojo ASEAN susitikimo metu,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. rugsėjo 6 d. ir 27 d. rezoliucijas dėl padėties Birmoje ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2008 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl CARS 21: konkurencingos automobilių pramonės reglamentavimo sistemos ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2007 m. liepos 12 d. rezoliuciją dėl TRIPS ir galimybės įsigyti vaistų ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2007)0629.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2007)0384 ir 0420.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0007.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P6_TA(2007)0353.